

SOCb2002 Sociální hnutí a politický protest

Přednáška 11: Sociální hnutí a životní prostředí

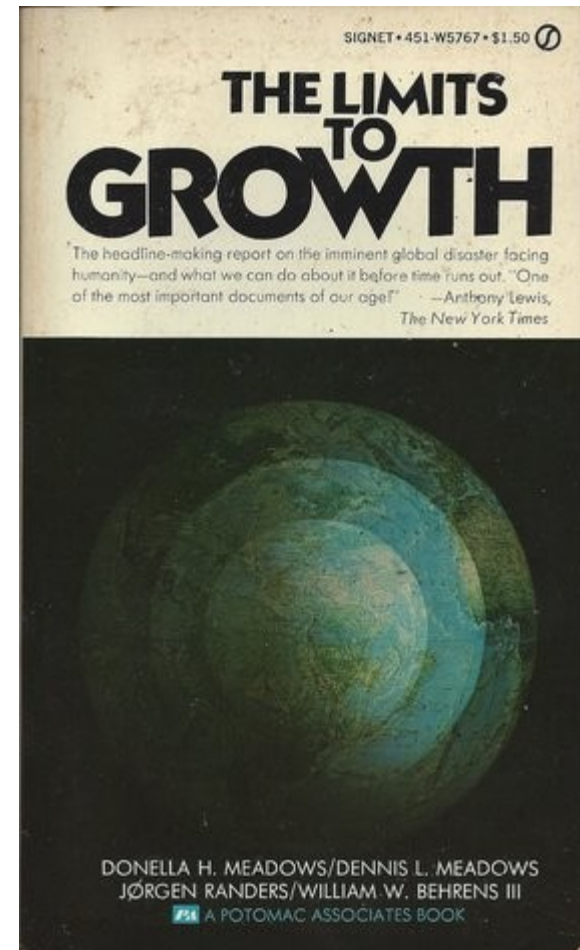
Vlny environmentálního aktivismu

- Předchůdci? Inspirace? Ideové zdroje?
- Konzervacionismus (tradice, elity)
- Prezervacionismus (duchovní pouto mezi přírodou a člověkem, romantismus, oslava divočiny, Thoreau)
- Reformní environmentalismus (19. a počátek 20. století, ochrana veřejných statků a populace)
- 4. vlna

4. vlna

- 60. léta – Nová levice – otevírání prostoru
- Nová levice a studentské hnutí – tranzice k environmentální politice
- Otázka přírody už není oddělována od problémů společnosti
- Organizační i ideová rozrůzněnost 4. vlny
- Taktiky, ideje, strategie

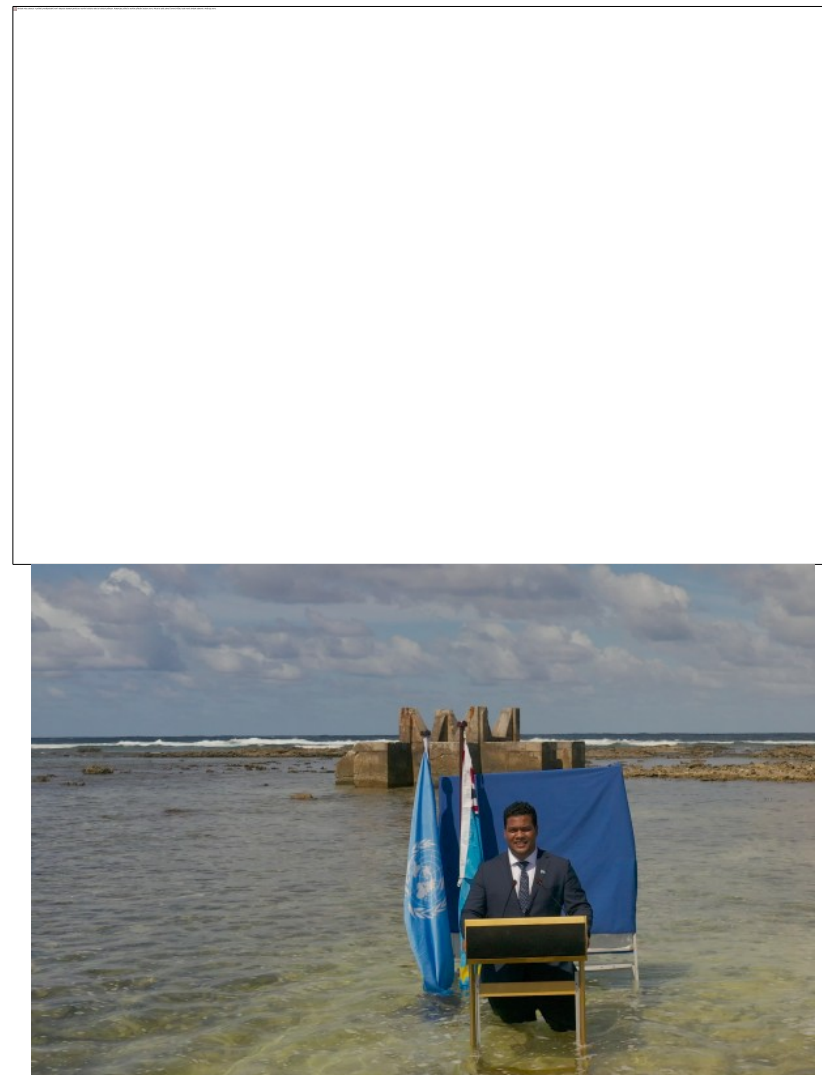
2. větve současného environmentálního aktivismu

- Environmental Justice Movement (EJM) – odvozeno z GJM (global justice movement) – Climate Justice – politika vs. Věda (“Ecology without class struggle is gardening”)
- Hlubinná ekologie

Environmentální spravedlnost

- Snaha o posunutí a propojení environmentální problematiky s otázkami sociálních problémů a nerovnosti
- Explicitní propojení otázek životního prostředí a sociální spravedlnosti
- Posun z kulturní perspektivy k perspektivě (socio-)ekonomické
- Posun od struktur národního státu k nadnárodním strukturám
- „Každý jedince – bez ohledu na svoji rasu, etnicitu, nebo ekonomickou pozici – má právo být osvobozen od ekologické destrukce a zaslouží si stejnou ochranu svého prostředí, zdraví, zaměstnání, bydlení a dopravy.

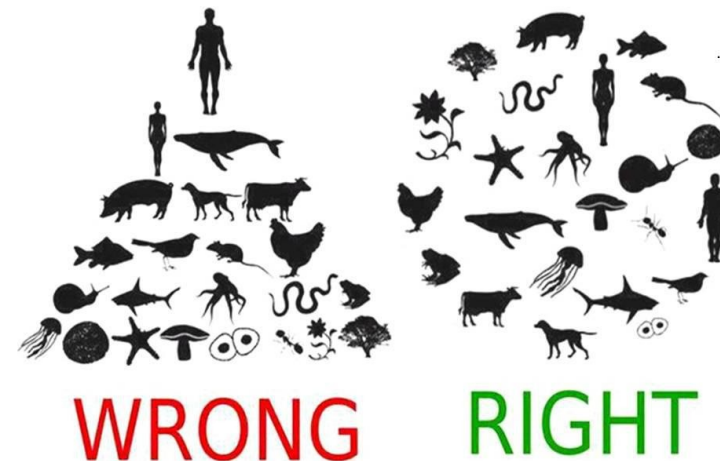
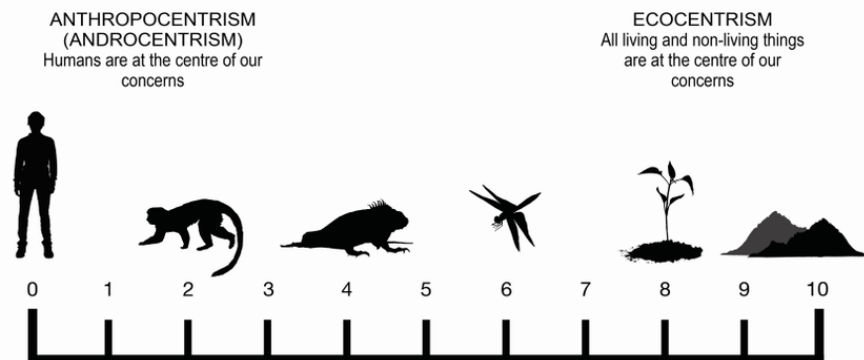
Hnutí za environmentální spravedlnost

- Kritika nespravedlivé distribuce environmentální zátěže na americkém Jihu (80. léta)
- Environmentální rasismus
- Chudší národy stále více trpí environmentální nespravedlností v globální ekonomice
- Místní/národní environmentální nerovnosti – nízká míra úspěchu při rámování témat
- Transnacionální/globální environmentální nerovnosti – vyšší snaha i míra úspěchu při rámování tématu (korporace, vykořisťování zdrojů v rozvojových zemích)
- 2007 – Climate Action Network – Climate Justice Now

Hlubinná ekologie: teoretické kořeny

- Hlubinná ekologie – Arne Naess, 1973
- Vs. „mělká ekologie“ – boj proti znečištění, za ochranu lidí, a proti mrhání zdroji
- Vztahová perspektiva, opuštění humanocentristického pohledu
- Biosférický egalitarianismus
- Principy diverzity a symbiózy
- Anti-třídní perspektiva
- Boj proti plýtvání zdroj a znečištění
- Komplexita, systém
- Lokální autonomie a decentralizace

The Deep Ecology Spectrum

Platforma hlubinné ekologie (Devall, 2001)

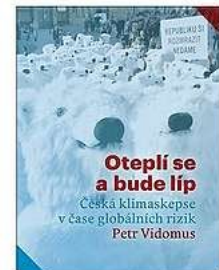
- 1. The well-being and flourishing of human and nonhuman life on Earth have **value in themselves**. These values are independent of the usefulness of the nonhuman world for human purposes.
- 2. **Richness and diversity of life forms** contribute to the realization of these values and are also values in themselves.
- 3. **Humans have no right to reduce this richness** and diversity except to satisfy vital needs.
- 4. The flourishing of human life and cultures is compatible with a substantial **decrease of the human population**. The flourishing of non-human life requires such a decrease.
- 5. **Present human interference with nonhuman world is excessive**, and the situation is rapidly worsening.
- 6. **Policies must therefore be changed**. The changes in policies affect basic economic, technological, and ideological structures. The resulting state of affairs will be deeply different from the present.
- 7. **The ideological change is mainly that of appreciating life quality** (dwelling in situations of inherent worth) rather than adhering to an increasingly higher standard of living. There will be a profound awareness of the difference between big and great.
- 8. Those who subscribe to the foregoing points have an obligation **directly or indirectly**

Hnutí za klimatickou spravedlnost

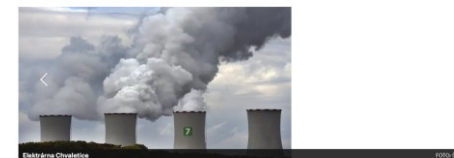
- 1992 - **Earth Summit** - Rio de Janeiro – aim to stabilize greenhouse gas concentrations in the atmosphere
- 2000 - first **Climate Justice Summit** (Hague), the Netherlands - parallel to UN conferences on climate – framing of climate change is a rights issue
- 2004 - **The Durban Group for Climate Justice** - call for a global grassroots movement against climate change
- 2007 - **Climate Justice Now!**, a global coalition of networks and organizations campaigning for climate justice
- 2008 - **Global Humanitarian Forum** focused on climate justice at its inaugural Annual Meeting in Geneva, Switzerland
- 2009 - **The Climate Justice Action Network** - call for changes to the economic and political systems causing climate change
- 2010 - In April 2010 the **World People's Conference on Climate Change and the Rights of Mother Earth** - Tiquipaya (Cochabamba), Bolivia - global gathering of civil society and governments hosted by the government of Bolivia

Hnutí proti změně klimatu

- CoP - United Nations Climate Change Conference - Conference of the Parties
- 2015 - Ende Gelände – občanská neposlušnost (těžba uhlí)
- 2017 - Limity jsme my, Klimakempy (odnož EG)
- Klimatická stávka – září 2019 – Fridays for Future + Earth Strike
- 2019 – Extinction Rebellion
- Starší – Climate Action Network (ČR – Hnutí Duha)
- ... a jeho proti-hnutí (klimaskeptický aktivismus)

Já nic, já aktivista. Je jejich nedotknutelnost známka úspěšnosti? Komentář Michala Půry

16. 05. 2019 - 16:00
Když dnes v Česku špatně zaparkujete, pustíte ve městě psa na volno nebo špatně opoždíte daňové přiznání, máte jedno řešení. Když se na to přijde, trest vás nemine. Leděná byste prohlásili, že jste aktivista a bojujete proti ničivému počtu parkovacích míst, týráte psa na vodítku, respektive školnímu důlnému systému. Aktivista v Česku používá zvláštní ochranný předpoklad. Je to změna vspříčení naší společnosti, a nebo bezmocí úřadů? A smíte to „první vlaštovka“ z Chvalovic, kde aktivisté Greenpeace před rokem a půl ponížili chladicí věž a teď jim hrozí až 6 let vězení?

Za klimatické stávky přes držku, řekl Hanák. Pak se studentům omluvil

© 15. července 2019 17:20
Prezident Svazu průmyslu a dopravy Jaroslav Hanák se opeřel do studentů, kteří po světě stávkují za ochranu klimatu. Měli by podle něj dostat „přes držku“ a nemíchat se do věcí, kterým nerozumí. V sestřihu pro pořad veřejnoprávního rádia také kritizoval rostoucí vliv strany Zelených v Evropě. Pak svoje slova vzal zpět.

Jaroslav Hanák ze Svazu průmyslu a dopravy ČR při projevu na XXVII. Sněmu Hospodářské komory ČR (28. srpna 2015) | Foto: Petr Topič, MAFRA

Repertoár

- <http://www.youtube.com/watch?v=ERHDw6AE0sc>
- http://www.youtube.com/watch?v=BLM8s5j_jW0
- http://www.youtube.com/user/MichalKolesarNet#p/u/13/Tr_a6DGsCkc
- <https://www.youtube.com/watch?v=jSXyBrgrRK0>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FM3KW1ZDfy8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=xUhRAiZS70E>
- <https://www.youtube.com/watch?v=rt-bv8zxwFY>